

DONDERDAG
JANUARI

21

Was Daniël een nepprofeet?

De profeet Daniël schreef rond 530 v.Chr. over hoe het Medo-Perzische en Griekse koninkrijk elkaar zouden opvolgen. Ook profeteerde hij over Antiochus Epiphanes, die pas 300 jaar later leefde. Dat deed hij zo gedetailleerd dat sceptici denken dat het boek Daniël pas ná de gebeurtenissen in 165 v.Chr. is geschreven, en dat de profetie van Daniël dus een 'achteraf-profetie' was. Wie heeft er gelijk?

Porphyrus, een Griekse filosoof (234-305 n.Chr.), was een van de eersten die de betrouwbaarheid van de Bijbel aanviel. Hij vond de profetieën in Daniël 'te goed om waar te zijn', dus moest het boek wel een paar eeuwen na de feiten zijn geschreven. Critici tijdens de Verlichting gaven ook als argument dat Belsazar nooit heeft bestaan. Maar in 1853 ontdekten archeologen de Nabonidus-cilinder, gemaakt in opdracht van Nabonidus, de vader van Belsazar. Nabonidus was de laatste koning van Babylon en maakte Belsazar mede-koning over heel het rijk. Daarom werd Daniël derde in het koninkrijk (Daniël 5:7,29); na Nabonidus en Belsazar was hij de machtigste man. Dit feit kon Daniël niet weten als hij veel later had geleefd dan de zesde eeuw v.Chr. Ook de taal die het boek Daniël gebruikt, wijst op de zesde eeuw v.Chr. Er staan namelijk oud-Perzische woorden in die niet meer na 330 v.Chr. tegenkomt. Ook het Aramees – dat ongeveer de helft van het boek beslaat – is oud, en is zelfs in een keizerlijk dialect geschreven, wat goed past bij Daniëls positie. Al deze gegevens laten zien dat Daniël zeker geen fraudeur was en dat de Bijbel het betrouwbare Woord van God is.

VRIJDAG

SEPTEMBER

17

Bang om te plassen

In Nederland zijn veel mensen bang om te plassen in de nabijheid van anderen. Vooral bij openbare toiletten, waar je weinig privacy hebt, gaat het lastig. Dit fenomeen heet plasangst of paruresis.

Hoeveel mensen last hebben van plasangst, is niet precies bekend. Sommige onderzoekers houden het bij 1 op de 50 mensen, terwijl anderen beweren dat maar liefst 1 op de 6 ermee te kampen heeft. De precieze oorzaak van plasangst is ook niet altijd bekend. Wat wel bekend is, is dat het mentale probleem fysieke gevolgen heeft: bij iemand met plasangst trekken de sluitspieren van de blaas samen, waardoor diegene tijdelijk niet in staat is om te plassen. Het is dus zeker geen aanstellerij. Sommige mensen hebben er zo'n last van dat ze de deur niet meer uit durven, uit angst dat er geen toilet is waar ze in alle rust hun plas kunnen doen.

Mensen met plasangst kunnen een training krijgen waarbij ze stap voor stap wennen aan plassen met andere mensen in de buurt. De training begint met plassen met de deur open en iemand anders in de kamer ernaast. Bij de laatste sessie doet iemand de kleine boodschap in een drukbezocht openbaar toilet. Als zo'n training niet helpt, kunnen mannen met plasangst met een katheter leren plassen. Medicijnen of een operatie kunnen ook helpen.

VRIJDAG

SEPTEMBER

24

Gevaarlijkste rivier ter wereld

In het Engelse Yorkshire vloeit een klein, idyllisch stroompje. Het is amper twee meter breed, en ziet eruit alsof je er zo overheen kan springen. Deze kleine rivier is echter misschien wel de gevaarlijkste rivier ter wereld.

De Bolton Strid is een langzaam stromend riviertje dat al veel slachtoffers heeft geëist. Hoewel het stroompje eruit ziet alsof je er op een warme zomerdag wel een duik in kunt wagen, is de kans dat je zo'n zwempartij overleeft nagenoeg nul.

Om te begrijpen waarom dat zo is, moet je even wat verder stroomopwaarts gaan. Daar zie je dat de twee meter brede Strid een versmalling is van de Wharfe, een rivier die dan op plekken nog twintig meter breed is. Bij het stukje dat de Strid heet, wordt de rivier ineens tien keer zo smal. Maar er moet nog steeds dezelfde hoeveelheid water doorheen stromen. Al dat water moet natuurlijk ergens blijven: de diepte in. Onder de oppervlakte blijkt de Strid dan ook een woest kolkende rivier te zijn. De oevers van de Strid zijn geen echte oevers, maar een overhangende rotspartij. Het water wervelt onder de rotsen door. Omdat het water een beetje bruin is kun je niet zien hoe diep de Strid is. En dat maakt dit stukje rivier zo gevaarlijk: het ziet er zo ongevaarlijk uit, maar daardoor bekijken mensen zich erop en heeft de Strid door de eeuwen heen al vele levens geëist.

V R I J D A G

OKTOBER

01

Wie waren de Daltons?

Een stripreeks maakte ze wereldberoemd: de gebroeders Dalton. Oplopend in lengte, identiek gekleed in gestreepte gevangenispakjes en altijd uit op de inhoud van de bankkluis zijn ze bij het grote publiek bekend geworden als de neven van de 'echte' Daltons. Maar wie waren dat eigenlijk?

Grat, Bob en Emmett waren drie broers uit een Amerikaans gezin van twaalf. Rond 1890 waren ze in dienst van justitie, waar ze paardendieven en whiskeysmokkelaars opspoorden. De broers begonnen echter zelf paarden te stelen, waarvoor ze werden ontslagen. Hierop besloten de Daltons hun carrière aan de andere kant van de wet voort te zetten. Met een handvol compagnons en hun broer Bill als medeplichtige vormden ze een bende die zich toelegde op trein- en bankovervallen.

Op 5 oktober 1892 probeerden ze twee tegenover elkaar liggende banken in de stad Coffeyville te beroven. Ondanks hun valse snorren werden ze direct herkend. Toen de broers er met het geld vandoor wilden gaan, raakten ze in een vuurgevecht verwickeld met de toegesnelde inwoners van de stad. Bob en Grat werden gedood, Emmett overleefde met 23 kogels in zijn lichaam. Bill, die niet aan de overval had deelgenomen, sloot zich na de dood van zijn broers bij de resterende bendeleden aan, maar werd twee jaar later eveneens neergeschoten. Dat misdaad niet loont, werd hier maar weer eens duidelijk.

VRIJDAG

DECEMBER

03

Van welke houtsoort was de ark?

In Genesis 6:14 staat dat Noach de ark moest maken van goferhout.

Wat is dat voor hout?

Het woord 'goferhout' uit Genesis 6:14 komt maar één keer voor in de Bijbel. Zulke woorden noem je een hapax, of voluit een hapax legomenon. Dat is Grieks voor 'eenmalig gesprokene'. In de Bijbel staan circa 1500 hapax legomena. Van die 1500 zijn er zo'n 400 waar ook geen enkele gerelateerde vorm, of variant met dezelfde woordstam van voorkomt.

Zo'n hapax kan nog een serieus probleem vormen bij de vertaling van een woord. Je hebt namelijk behalve die ene tekst geen vergelijkingsmateriaal waaruit je de betekenis van een woord kunt afleiden. Zo is het ook met het woord 'goferhout'. De context biedt te weinig houvast om te kunnen weten welke houtsoort dit was, en dus zal het waarschijnlijk altijd een mysterie blijven.